

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

กมล รอดคล้าย. การวิเคราะห์ระบบการจัดการประถมศึกษา ของหน่วยงานรัฐบาล และเอกชน
ในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาคบริหารการศึกษา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.

กรรณิการ์ พวงเกษม. การสอนเขียนเรื่องโดยใช้จินตนาการทางสร้างสรรค์ในระดับประถมศึกษา.
กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ประสานมิตร, 2534.

กระทรวงศึกษาธิการ. หลักสูตรประถมศึกษา พุทธศักราช 2521. กรุงเทพมหานคร :
โรงพิมพ์คุรุสภา, 2521.

กัญญา สินทรตันศิริกุล. เอกสารการสอนชุดวิชา สถิติ วิจัย และการประเมินผลการศึกษา
หน่วยที่ 11 มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาศึกษาศาสตร์ นิติศึกษา
กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2523.

กำจร สุนพงษ์ศรี. สรุปคำบรรยายเรื่องการเรียนรู้การสอนศิลปศึกษาในภาควิชาศิลปศึกษา
คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (บรรณาธิการ) สรุปการอภิปรายเรื่องบน
เส้นทางการพัฒนาศิลปศึกษา. หน้า 19. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ศูนย์การพิมพ์,
2530.

เกษร ธิตะจारी. ศิลปะขั้นนำ. กรุงเทพมหานคร : โครงการตำราและเอกสารทางวิชาการ คณะ
ครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ม.ป.ท.

จินดา ยัญทิพย์. ความสัมพันธ์ระหว่างแนวคิดทางปรัชญาการศึกษา กับแบบเรียนของนิสิตระดับ
บัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต . ภาควิชาปรัชญาการศึกษา. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.

จีระพันธ์ สมประสงค์. ประวัติศิลปะ หนังสือประกอบการศึกษาวิชาพื้นฐานวิชาชีพ ประเภทวิชา
ศิลปหัตถกรรม ตามหลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย และหลักสูตรประกาศนียบัตร
วิชาชีพ พุทธศักราช 2524. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2533.

ชนะบดี ผายบึงแก้ว. ทรรศนะต่อหลักสูตรศิลปศึกษา ประถมศึกษา พุทธศักราช 2521 ของครู
ผู้สอนศิลปศึกษา ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. ภาควิชาศิลปศึกษา. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2523.

ชนิดา รักรัษพลเมือง. พื้นฐานการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : บริษัทพิมพ์ดี, 2534.

- ชลอ พงษ์สามารถ. ศิลปะสำหรับครูมัธยม. กรุงเทพมหานคร : เจริญวิทย์การพิมพ์, 2526.
- ชลูด นิมฺเสมอ. องค์ประกอบศิลปะ. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2511
- ชวลิต ดาบแก้ว และสุดาวดี เหมทานนท์. วิธีสอนศิลปะศึกษา. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2525.
- ชัยณรงค์ เจริญพาณิชย์กุล. บรรยากาศห้องเรียนศิลปะในโรงเรียน. วารสารรักลูก 69. (ตุลาคม 2537).
- ชาญชัย ศรีไสยเพชร. การประถมศึกษา 2. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2533.
- ชูศักดิ์ เพรสคอทท์. ความสอดคล้องระหว่างปรัชญาศิลปะศึกษาสากล กับปรัชญาที่ปรากฏในหลักสูตรศิลปะศึกษา ระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย และความเชื่อของครูศิลปะศึกษาในประเทศไทย. กรุงเทพมหานคร : สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2530 (อัดสำเนา).
- ดำรง วงศ์อุปราช. "ศิลปะเด็ก : การสร้างสรรค์" สรุปการจัดชุมนุมเชิงปฏิบัติการศิลปะเด็ก (Art camp). กรุงเทพมหานคร : อมรินทร์การพิมพ์, 2529
- ทวีเกียรติ ไชยงยศ. "แนวโน้มการสอนศิลปะศึกษาในทศวรรษหน้า" 3 มิติ ทักษะทางศิลปะและศิลปะศึกษา. ตำรา - เอกสารวิชาการ ฉบับที่ 33 ภาคพัฒนาตำราและเอกสารวิชาการ หน่วยงานนิเทศกรรมการฝึกหัดครู, 2533.
- เทวินทร์ เอี่ยมมี. การพัฒนาแบบเรียนทางศิลปะศึกษา เรื่อง การเรียนรู้คุณภาพทางศิลปะ สำหรับเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาศิลปะศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2536.
- เทียนชัย เสาจินดารัตน์. สภาพและความต้องการของครูประจำชั้น ในการสอนศิลปะศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดแม่ฮ่องสอน วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาศิลปะศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.
- ธีระ รุญเจริญ. การเรียนการสอนในระดับประถมศึกษา. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2525.
- นิรมล ตีรณสาร สวัสดิบุตร. ศิลปะศึกษากับครูประถม. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ตีรณสาร, 2525.

- นพดล สายทองยนต์. ปัญหาการสอนวิชาศิลปะศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ตามการรับรู้ของครูศิลปะศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ เขตการศึกษา 9. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาศิลปะศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.
- บรรจง จันทรส. ปรัชญาการศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนานาธิ, 2527.
- บรรจง บุญการี. สภาพและปัญหาการสอนศิลปะศึกษาของครูประถมศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดลพบุรี. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาศิลปะศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.
- บุษบา กาญจนวารีทิพย์. วิวัฒนาการของหลักสูตร และการสอนศิลปะศึกษา ระดับประถมศึกษาในประเทศไทย พุทธศักราช 2435 ถึง 2526. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทมหาบัณฑิต. ภาควิชาศิลปะศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.
- ประคอง วรรณสุด. สถิติประยุกต์สำหรับครู. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนานาธิ, 2525.
- ประดินันท์ อุปรนัย. เอกสารการสอนชุดวิชาพฤติกรรมกรรมการสอน ประถมศึกษา หน่วยที่ 12. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2533.
- ประเทิน มหาจันทร์. ศิลปะในโรงเรียนประถม. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2531.
- ประภัสสร นิยมธรรม. ศิลปะของเด็กเชิงจิตวิทยา. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ครุสภาลาดพร้าว, 2523.
- ประภาพรรณ สุวรรณสุข. เอกสารการสอนชุดวิชาการจัดการโรงเรียนประถมศึกษา หน่วยที่ 1. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช สาขาวิชาศึกษาศาสตร์. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 2535.
- ปราโมทย์ บุญเต็ม. การเปรียบเทียบสมรรถภาพที่คาดหวัง และสมรรถภาพที่เป็นจริงของครูศิลปะศึกษา ตามการรับรู้ของผู้บริหาร และครูศิลปะศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาศิลปะศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.
- ปิยะชาติ แสงอรุณ. "การพัฒนาการในงานศิลปะของเด็ก". การประกวดศิลปะเด็กทั่วประเทศ. ภาควิชาศิลปะศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.

- พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. พิมพ์ครั้งที่ 3 กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์, 2530.
- พิภพ ปิติ. ปัญหาและความต้องการการพัฒนา สมรรถภาพด้านการสอนศิลปศึกษาของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัด เขตการศึกษา 4. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาศิลปศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.
- พีระพงษ์ กุลพิศาล. 200 ปี แห่งการศึกษาศิลปะในประเทศไทย. มโนภาพ และการรับรู้ทางศิลปะ หน้า 9 - 15. กรุงเทพมหานคร : ภาคพัฒนาตำรา และเอกสารวิชาการหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู, 2531.
- พูนสม โรจนวิทย์. แนวคิดทางการเรียนการสอนศิลปศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา เขตการศึกษา 5. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาศิลปศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.
- ไพฑูริย์ สีนลารัตน์. หลักและวิธีสอนระดับอุดมศึกษา. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2524.
- มานพ ถนอมศรี. ศิลปศึกษาจะไปทางไหน. เอกสารศิลปศึกษาฟิลิ่ง 5 (มีนาคม 2526) .
- ยนต์ ชุ่มจิต. ความเป็นครู. กรุงเทพมหานคร : โอ เอส พรินติ้งเฮาส์, 2531.
- ระวี ไอบิธกร. การศึกษาความสามารถทางการวาดภาพของนักศึกษาวิชาเอกการประถมศึกษา ระดับปริญญาตรี สหวิทยาลัยทักษิณ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาศิลปศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2534.
- ลำพอง บุญช่วย. การสอนเชิงระบบ : ปทุมธานี. วิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์, 2530.
- เลิศ อานันทนนะ. การสอนศิลปะแนวใหม่ : วิธีสอนศิลปะแบบเซ็น.. ศิลปศึกษา - ศึกษาศิลปะ. คุรุศิลป์ 4. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535.
- เลิศ อานันทนนะ. ศิลปะในโรงเรียน. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์กราฟิเคอาร์ท, 2523.
- เลิศ อานันทนนะ. "ศิลปะในโลกของเด็ก เพื่อการแสดงออก หรือเพื่อรางวัล" ในสรุปรายงาน การสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง ศิลปะเด็ก : สภาพปัจจุบัน และอนาคต. หน้า 47 - 44. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ, 2529.
- เลิศ อานันทนนะ. หลักการสอนศิลปศึกษาในเอกสารการสอนชุดวิชากลุ่มสร้างเสริมลักษณะนิสัย หน่วยที่ 1 - 7. หน้า 273 - 363. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. โรงพิมพ์ยูไนเต็ดโปรดักชั่น, 2526 ก.

- วชิรินทร์ จูติอดิศัย. ทัศนคติต่อวิชาศิลปะศึกษาของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโท สาขาวิชาศิลปศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.
- วารินทร์ รัตมีพรหม. สื่อการสอนเทคโนโลยีทางการศึกษา และการสอนร่วมสมัย. กรุงเทพมหานคร, โรงพิมพ์ชวนพิมพ์, 2531.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. ปรัชญาและวัตถุประสงค์ของการสอนศิลปะ ในระดับมัธยมศึกษา. วารสารศิลปวัฒนธรรม. ภาควิชาศิลปและวัฒนธรรม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก (ฉบับพิเศษ) กันยายน, 2528.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. "ศิลปะเด็ก : ความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ" สรุปการจัดชุมนุมเชิงปฏิบัติการศิลปะเด็ก (Art camp). กรุงเทพมหานคร : อมรินทร์การพิมพ์, 2529.
- วิทย์ วิศทเวทย์. ปรัชญาการศึกษา และปรัชญาการศึกษาของไทย. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2523.
- วิรัตน์ คุ่มคำ. การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ที่เรียนวิชาศิลปะศึกษา ด้วยวิธีระดมกลสมอง. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโท สาขาวิชาศิลปศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2523.
- วิรัตน์ พิษณุไพบูลย์. ความเข้าใจในศิลปะ. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, 2521.
- วิรัตน์ พิษณุไพบูลย์. ความรู้เกี่ยวกับศิลปะ (แบบเรียนศิลปะศึกษา). กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2520.
- วิรัตน์ พิษณุไพบูลย์. ศิลปะในโรงเรียนประถม. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2531.
- วิรุณ ตั้งเจริญ. เด็กกับศิลปะ. ในเอกสารการสอนชุดวิชาพฤติกรรมกับเด็ก. หน่วยที่ 12. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. กรุงเทพมหานคร : อรุณการพิมพ์, 2525.
- วิรุณ ตั้งเจริญ. "ศิลปะพรรณ" รวมบทวิจารณ์ และทฤษฎีทางศิลปะ. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ต้นอ้อ, 2532.
- วิรุณ ตั้งเจริญ. ศิลปะศึกษา. กรุงเทพมหานคร : วิมลวารสาร, 2526.
- ศิริลักษณ์ ศรีกรม. ปฐมวัยศึกษา : กิจกรรมและสื่อการสอน เพื่อฝึกทักษะพัฒนาการและการเรียนรู้. เอกสารทางวิชาการคณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2531.
- สงวน รอดบุญ. ศิลปะกับมนุษย์. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การศาสนา, 2524.

- สงวน รอดบุญ. ในอนุสรณ์งานพระราชทานเพลิงศพ รองศาสตราจารย์ สงวน รอดบุญ.
หน้า 31 - 35 กรุงเทพมหานคร.
- สมกุล ถาวรกิจ. การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรที่ส่งเสริมลักษณะความเป็นพลเมืองดีในโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชา
ประถมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528.
- สร้อยญา มณีศรี. ความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรมการใช้หลักสูตรศิลปศึกษา พุทธศักราช 2521
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ในโรงเรียนประถมศึกษา จังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์
ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาศิลปศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2534.
- สัมพันธ์ ทองสมัคร. "ครูไทยในอนาคต" เอกสารทางวิชาการในโอกาสครบรอบ 70 ปี วิทยาลัยครู
นครราชสีมา. หน้า 60 - 69, 2527.
- สุชา จันทน์เอม. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แพรวพิทยา, 2524.
- สุรางค์ ไคว้ตระกูล. จิตวิทยาการศึกษา. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย,
2523.
- สุนิษฐ์ รักชาติ. การเปรียบเทียบความเชื่อทางปรัชญาการศึกษาระหว่างผู้บริหาร อาจารย์
และนักศึกษา วิทยาลัยครู ในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต
ภาควิชาปรัชญาการศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2529.
- สุลักษณ์ ศรีบุรี. สรุปการบรรยาย เรื่อง การวัดและการประเมินผลทางศิลปศึกษาในภาควิชา
ศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (บรรณาธิการ). สรุปการ
อภิปราย เรื่อง บนเส้นทางการพัฒนาศิลปศึกษา. หน้า 57. กรุงเทพมหานคร :
สำนักพิมพ์ศูนย์การพิมพ์, 2530.
- สุทธาสินี วิเวกานนท์. คุณลักษณะของครูประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานครในยุคโลกาภิวัตน์
ตามการรับรู้ของตนเอง. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์มหาบัณฑิต ภาควิชาประถม
ศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2538.
- สุพล บุญทรง. จิตวิทยาพัฒนาการ. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช, 2523.
- สุภา ใจบุญ. แนวโน้มปรัชญาการศึกษาไทย ภายในปีพุทธศักราช 2548 ตามการคาดการณ์
ของผู้เชี่ยวชาญการศึกษา. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาปรัชญาการ
ศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.

หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร. เอกสารนิเทศการศึกษาตามโครงการ
ขยายโอกาสทางการศึกษากรุงเทพมหานคร. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์สำนักงาน
ศึกษา, 2540.

อาภรณ์ ใจเที่ยง. หลักการสอน. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2537.

อารี สุทธิพันธ์, "การวาดเขียน", วารสารสารานุกรมศึกษาศาสตร์. ฉบับที่ 2 (ตุลาคม - ธันวาคม
2528).

อารี สุทธิพันธ์. "ครุศิลป์อยู่ที่ไหน". ฟิลิ่ง 2. 2528.

อำนาจ เย็นสบาย. ศิลปวิจารณ์. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ต้นอ้อ, 2532.

อำไพ ตีรณสาร. นักเรียนแกนนำประสิทธิภาพการสอนศิลปะ. จดหมายข่าวครุศิลป์ : 1
(มีนาคม - พฤษภาคม 2532) : 1 - 3.

อุทัยวรรณ บัวผัน. การเปรียบเทียบความสามารถทางศิลปศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษา
ปีที่ 1 ที่ได้รับการอบรมเลี้ยงดูแบบประชาธิปไตย แบบเข้มงวดกวดขันและแบบ
ปล่อยปละละเลย. วิทยานิพนธ์ ปริญญาโทมหาบัณฑิต ภาควิชาประถมศึกษา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2531.

อุบล ตูจินดา. หลักและวิธีสอนศิลปะ. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2532.

เอกชัย สุนทรพงศ์. ความงามสุนทรียศาสตร์สำหรับผู้ใฝ่รู้. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์โอเดียน-
สโตร์, 2529.

ภาษาต่างประเทศ

Best, John w. Research in education. 4 th ed' Englewood Cliffs, New Jersey : Prent - Hall, 1981.

Chapman, L.H. Approaches to Art in Education. New York : Harcourt Brace Javanovich, 1978.

Dale, Edgar, Audio - Visual Method in teaching. (3 rd.ed., the drydenpress Holt, Rinchart and winston, Inc. 1969) p.8.

De.Francesco, Halo 2. Art education : It's means and ends. New York : Harper, 1958.

Dodl, N.R. Selecting Competency Outcoms for Teacher Education. The Journal of Teacher Education. 26 (Fall 1973) 194 - 198.

Donald, D Gruber. Evaluation of student Achievement in K-12. Art education Programs : A Balanced Approach Art education. Vol.47 No.2 March, 1994.

Efland, Arthur. Conceptions in teaching art education. Art Education 32 (1979) : 21-28, 30 - 33.

Eisner, E.W. Educating artistic Vision. Copy right, 1972.

Fore, Robert H. The educational philosophies of education professors : A fifty-year reassessment. Dissertation Abstracts International 45 (1984) : 738 A.

Harris, Dale B. Children's Drawing as Measures of Intellectuale Maturity. New York : Harcourt Brace Jovanovich, 1963.

Lansing K.M. Art Artists and Art Education. Iowa., Kendal and Hunt, 1976.

Linderman, Earl W, and Herberholz Donald W. Developing Artistic and Perceptual Awareness. Wm. C Brown Company Publishers, 1981.

Lowenfeld, Viktor. Creative and mental growth. New York : Macmillan, 1957.

Lowenfeld, Viktor. Creative and mental growth. (5th ed.) New York : Macmillan. Copyright C, 1970.

Mark, SideLnick. Art Education. the Journal of the National Art. Education Association.
November, 1995. Valume 48, No 6.

Ralph, A smith. The Sense of Art. A study in Aesthtic Education, New York: Routledge,
1980.

Terence, Wooff. Developments in Art Teaching. First published in, 1976.

Troger, GeorgaElmer. "Children's Drowing of Houses on the Side of a Hill" Ed.D.
Dissertation, Education Art. Columbia University Teachers College, 1981.

Walters, Joan Shirley. Three Case Studies to Examine Factors Which Influence Effective
Implementation of an Elementary art Curriculum in Manitiba Schools.
Doctoral Dissertation, University of Oregon, 1987. Dissertation Abstracts
International. 8 (1988) : 2792 A.

Wright, Joyce Ellen. Art education in secondary school classrooms : Factors related to
what students learn. Doctoral dissertation, University of California, Los
Angelis, 1985. Dissertation Abstracts International 46 (1986) : 2167-2168 A.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ ตรวจสอบแบบสอบถาม

1. ศาสตราจารย์วิรัตน์ พิชญ์ไพบุลย์ ผู้ก่อตั้งภาควิชาศิลปศึกษา และอาจารย์พิเศษ
ประจำภาควิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. รองศาสตราจารย์ ดร.ชูศักดิ์ เพรศค่อทท์ อาจารย์ประจำภาควิชาศิลปศึกษา
มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
3. อาจารย์มธุรา จึงอยู่สุข อาจารย์ประจำภาควิชาศิลปศึกษา สถาบันราชภัฏสวนดุสิต
4. อาจารย์ธเนศ ธนโชคทวีพร ศึกษานิเทศก์ ระดับ 7 สำนักงานการศึกษา
กรุงเทพมหานคร
5. อาจารย์วิรัตน์ คุ่มคำ หัวหน้าหมวดศิลปศึกษา ระดับ 7 โรงเรียนวัดสี่สุก
สังกัดกรุงเทพมหานคร

ภาคผนวก ข

หนังสือราชการขอความร่วมมือในการวิจัย

ที่ ทม 0309/ ๒๔๗

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพฯ 10330

13 มกราคม 2540

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้ทรงคุณวุฒิ

เรียน

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นายคำรณ หล้าเจริญ นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาศิลปศึกษา กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์เรื่อง "ความคิดเห็นของครูศิลปศึกษาเกี่ยวกับการสอนศิลปศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร" โดยมี อาจารย์ ดร. อำไพ ตีรณสาร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ นิสิตขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้ทรงคุณวุฒิตรวจสอบเครื่องมือวิจัยที่นิสิตสร้างขึ้น

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดพิจารณาตรวจสอบเครื่องมือวิจัยดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร.ประจักษ์ ศกุนตะลักษณ์)

รักษาราชการแทนรองคณบดีฝ่ายวิชาการ

งานมาตรฐานการศึกษา

โทร 2183530

ภาควิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

กุมภาพันธ์ 2540

เรื่อง ขอความร่วมมือในการวิจัย

เรียน .....

ข้าพเจ้า นายคำรณ หล้าเจริญสุข นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาศิลปศึกษา กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์ เรื่อง “ความคิดเห็นของครูศิลปศึกษา เกี่ยวกับการสอนศิลปศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร” โดยมี อาจารย์ ดร. อัมไพ ตีรณสาร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา

จึงขอความกรุณาท่านตรวจสอบ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ซึ่งได้แก่ แบบสอบถาม จำนวน 1 ชุด พร้อมนี้ ข้าพเจ้าได้จัดเตรียมเอกสารต่าง ๆ เพื่อใช้ในการตรวจสอบเครื่องมือ อันได้แก่

1. หนังสือจาก บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
2. สรุปหัวข้อโครงร่างวิทยานิพนธ์
3. ทฤษฎีหลักที่นำมาใช้ประกอบในการทำวิทยานิพนธ์
4. เครื่องมือในการวิจัย คือ แบบสอบถามจำนวน 1 ชุด

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านได้ตรวจสอบ เครื่องมือ ในการวิจัยในครั้งนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(นายคำรณ หล้าเจริญสุข)

ที่ ทม 0309/ 6601

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ถนนพญาไท กรุงเทพฯ 10330

๒๕ พฤษภาคม 2540

เรื่อง ขอความร่วมมือในการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร

สิ่งที่ส่งมาด้วย แบบสอบถาม

เนื่องด้วย นายคำรณ หล้าเจริญสุข นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต ภาควิชาศิลปศึกษา กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็นวิทยานิพนธ์เรื่อง "ความคิดเห็นของครูศิลปศึกษาเกี่ยวกับการสอนศิลปศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร" โดยมี อาจารย์ ดร. อำไพ ตีรณสาร เป็นอาจารย์ที่ปรึกษา ในการนี้ นิสิตจำเป็นต้องนำเครื่องมือวิจัยมาเก็บข้อมูลกับ ครูผู้สอนวิชาศิลปศึกษา ในระดับประถมศึกษาปีที่ 5 - 6 โรงเรียนสังกัดสำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่าง

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์จากท่านได้โปรดพิจารณาอนุญาตให้ นายคำรณ หล้าเจริญสุข ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลดังกล่าว เพื่อประโยชน์ทางวิชาการ และขอขอบคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

(รองศาสตราจารย์ ดร. ประจักษ์ ชันตะฉัตรณิ)

รองคณบดีฝ่ายวิชาการ

งานมาตรฐานการศึกษา

โทร. 2183530

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ ..... กองวิชาการ (ฝ่ายวิจัยและพัฒนาการเรียนการสอน โทร. ๔๓๗๒๐๔๗)

ที่ กท ๓๐๐๔/..... วันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๕๐

เรื่อง ..... ขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล

เรียน ผู้อำนวยการเขต

ด้วยนายคำณ หล้าเจริญสุข นิสิตชั้นปริญญาโทบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ภาควิชาศิลปศึกษา กำลังดำเนินการวิจัยเรื่อง "ความคิดเห็นของครูศิลปศึกษาเกี่ยวกับการสอนศิลปศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร" ซึ่งจะต้องรวบรวมข้อมูลจากครูผู้สอนวิชาศิลปศึกษาในระดับ ประถมศึกษาปีที่ ๕-๖ ของทุกโรงเรียนในสำนักงานเขตของท่าน

สำนักงานการศึกษา ใ้รขอความร่วมมือจากท่านในการอนุญาตให้ นายคำณ หล้าเจริญสุข ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลดังกล่าวเพื่อประโยชน์ในการวิจัยต่อไปด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดให้ความอนุเคราะห์และกรุณาแจ้งผู้บริหารโรงเรียนทุกโรงเรียนทราบ และให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลครั้งนี้ด้วย จักขอบคุณยิ่ง

(นางอโรวรรณ ชรรmgrบญญติ)

รองผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษา
ปฏิบัติราชการแทนผู้อำนวยการสำนักงานการศึกษา

ภาคผนวก ค

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

ความคิดเห็นของครูศิลปศึกษาเกี่ยวกับการสอนศิลปศึกษา
ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร

คำชี้แจง

แบบสอบถามนี้สร้างขึ้นเพื่อสำรวจแนวคิดทางการเรียน การสอนวิชาศิลปศึกษา
ของครูผู้สอนวิชาศิลปศึกษาเนื่องจากเป็นเรื่องของความคิดเห็น ผู้ตอบจึงสามารถตอบได้
ตามความคิดเห็นของท่าน คำตอบทุกคำตอบถือเป็นข้อมูลที่มีค่าอย่างสูงในการวิจัย อัน
จะนำไปสู่การพัฒนา ในวงการวิชาศิลปศึกษาของเราต่อไป

แบบสอบถาม เรื่อง ความคิดเห็นของครูศิลปศึกษาเกี่ยวกับการสอนศิลปศึกษา ในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1 สถานภาพเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2 ข้อมูล เกี่ยวกับความคิดเห็นทางการสอนศิลปศึกษา
ในระดับประถมศึกษา ในด้าน
- 2.1 ความหมายของศิลปะ และศิลปศึกษา
  - 2.2 องค์ประกอบทางการเรียนการสอนศิลปศึกษา ในด้าน
    - 2.2.1 หลักสูตร
    - 2.2.2 ครู
    - 2.2.3 นักเรียน
    - 2.2.4 วิธีสอน
    - 2.2.5 สื่อการสอน
    - 2.2.6 การวัดและประเมินผล
- ตอนที่ 3 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการนำแนวคิด ทางการเรียนการสอน ศิลปะศึกษา ไปใช้ในการปฏิบัติจริง

ความคิดเห็นทางการสอนศิลปศึกษา

คำชี้แจง

1. ความคิดเห็นทางการสอน หมายถึง แนวความคิด ความเชื่อหรือทัศนคติทางการศึกษา
ที่ครูศิลปศึกษา มีความเห็นสอดคล้อง หรือเป็นแนวทางในการดำเนินการสอน

2. โปรดพิจารณาข้อความต่อไปนี้ แล้วประเมินว่าท่านมีความคิดเห็นอยู่ในระดับใด
โดยเขียนเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับความคิดเห็นที่ท่านประเมิน

ระดับความคิดเห็น

ระดับ 5 เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ระดับ 4 เห็นด้วย

ระดับ 3 ไม่แน่ใจ

ระดับ 2 ไม่เห็นด้วย

ระดับ 1 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ตัวอย่าง

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
		5	4	3	2	1
1.	วิธีสอนศิลปศึกษา คือ การสอนโดยครูเป็นผู้วางแผน ออกคำสั่งในการปฏิบัติงานทุกครั้ง		✓			
2.	การสอนศิลปศึกษา ควรมีวิธีการหรือ กิจกรรมที่ทำให้ นักเรียนมีความสุขสนุกสนานเพลิดเพลิน			✓		

จากตัวอย่างนี้หมายความว่า ในข้อ 1 ท่านมีความคิดเห็นในระดับเห็นด้วยกับข้อความที่ปรากฏ
ในข้อนี้

ข้อที่ 2 ท่านไม่แน่ใจว่าจะเห็นด้วยกับข้อความที่ปรากฏในข้อนี้หรือไม่

	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
		5	4	3	2	1
	2.1ความหมายของศิลปะและศิลปศึกษา					
1	ศิลปะ หมายถึง ผลงานที่ใช้ความงามจากองค์ประกอบศิลปะมาสร้างสรรค์					
2	ศิลปะ หมายถึง ผลงานที่ยืดเอาความพึงพอใจของผู้ชมเป็นเกณฑ์					
3	ศิลปะ หมายถึง ผลงานที่สร้างขึ้นโดยใช้ความชำนาญในการลอกเลียนแบบธรรมชาติ					
4	ศิลปะ หมายถึง ผลงานที่แสดงออกจากอารมณ์ความรู้สึก จินตนาการของศิลปิน					
5	ศิลปศึกษา หมายถึง การเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้นักเรียนคิดแก้ปัญหาในขณะทำงาน					
6	ศิลปศึกษา หมายถึง การเรียนการสอนที่ส่งเสริมทักษะในการลอกเลียนแบบธรรมชาติและสิ่งของจริง					
7	ศิลปศึกษา หมายถึง การเรียนการสอนโดยใช้ทฤษฎีและองค์ประกอบศิลปะมาสร้างงาน					
8	ศิลปศึกษา หมายถึง การเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้นักเรียนได้แสดงความรู้สึกและความคิดออกมา					

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
		5	4	3	2	1
	2.2 องค์ประกอบทางการสอนศิลปศึกษา					
	2.2.1 หลักสูตร					
1	หลักสูตรศิลปศึกษา ควรกำหนดสาระและวิธีการสอนให้นักเรียนลอกเลียนแบบธรรมชาติ หรือแบบตัวอย่าง					
2	หลักสูตรศิลปศึกษา ควรให้ความสำคัญต่อการใช้อองค์ประกอบทางศิลปะมาสร้างงาน					
3	หลักสูตรศิลปศึกษา ควรจัดการเรียนการสอนที่เน้นให้นักเรียนเรียนรู้กระบวนการแก้ปัญหา					
4	หลักสูตรศิลปศึกษา ควรให้อิสระแก่ครูในการกำหนดเนื้อหากิจกรรม ในการเรียนการสอน					
5	หลักสำคัญของหลักสูตรศิลปศึกษา ควรมีเนื้อหากิจกรรมที่เปิดโอกาสให้นักเรียนได้แสดงอารมณ์ และความคิดสร้างสรรค์					
6	หลักสำคัญของหลักสูตรศิลปศึกษา ควรมีเนื้อหาที่เน้นการจัดประสบการณ์ โดยใช้หลักการทางศิลปะเป็นพื้นฐาน					
7	หลักสูตรศิลปศึกษา ควรให้ความสำคัญของการเรียนรู้จากประสบการณ์ จากการแก้ปัญหา					
8	หลักสูตรศิลปศึกษา ควรกำหนดเนื้อหาที่เน้นการพัฒนาทักษะ ความเชี่ยวชาญในการสร้างงานศิลปะ					

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
		5	4	3	2	1
	2.2.2 ครู					
1	ครูศิลปะ ควรมีการแสดงออก ทางอารมณ์ ความรู้สึก จินตนาการ ที่สร้างสรรค์อยู่เสมอ					
2	ครูศิลปะ ควรมีความสามารถสร้างบทเรียน ด้วยการ กำหนดปัญหาและสถานการณ์ต่าง ๆ					
3	ครูศิลปะ ควรมีความสามารถถ่ายทอดทักษะฝีมือให้ นักเรียนได้ลอกเลียนแบบเหมือนแบบ					
4	ครูศิลปะ ควรเป็นผู้ยึดหลักเกณฑ์ ทฤษฎี องค์ประกอบ ศิลป์เป็นสิ่งสำคัญ					
5	ครูศิลปะ ควรมีการแสดงออกในความรู้สึกกับความ- งาม และเหตุการณ์ต่าง ๆ อย่างอิสระ					
6	ครูศิลปะ ควรมีนิสัยค้นคิด แก้ปัญหาจากสถานการณ์ ทางศิลปะอยู่เสมอ					
7	ครูศิลปะ ควรยึดความสำคัญ ในทฤษฎีและภาพรวม ขององค์ประกอบทางศิลปะในการสร้างงาน					
8	ครูศิลปะ ควรมีความสามารถถ่ายทอดกรรมวิธีให้นัก- เรียนใช้เป็นแบบอย่างได้อย่างดี					

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
		5	4	3	2	1
	2.2.3 นักเรียน					
1	นักเรียนที่เรียนศิลปะ ควรสามารถแก้ปัญหาที่ผู้สอนสร้างขึ้นและพร้อมจะแก้ไข					
2	นักเรียนที่เรียนศิลปะ ควรแสดงออกทางอารมณ์ความรู้สึก ในการสร้างสรรค์งานศิลปะ					
3	นักเรียนที่เรียนศิลปะ ควรลอกเลียนแบบงานจากตัวอย่างได้ใกล้เคียงที่สุด					
4	นักเรียนที่เรียนศิลปะ ควรได้รับการปลูกฝังหลักการและหลักทฤษฎีทางศิลปะเป็นสำคัญ					
5	นักเรียนควรมองความงามของสิ่งต่าง ๆ ในลักษณะภาพรวมจากองค์ประกอบทางศิลปะ					
6	นักเรียนควรมีความเชื่อมั่นในตนเอง ผลงานคิดมาจากความรู้สึก ประสบการณ์ของตนเอง					
7	นักเรียนควรมีความพยายามสร้างงาน ด้วยการฝึกฝนวิธีการตามครูอย่างเคร่งครัด					
8	นักเรียนควรมีการปรับตัว สร้างผลงานให้เหมาะสมกับสถานการณ์ต่าง ๆ					

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
		5	4	3	2	1
	2.2.4 วิธีสอน					
1	วิธีสอนศิลปศึกษา คือ การสอนโดยครูเป็นผู้กำหนด วางกฎเกณฑ์ในการทำงานตลอดเวลา					
2	วิธีสอนศิลปศึกษา คือ การสอนโดยให้นักเรียนเป็นผู้ เลือกแนวความคิดและเทคนิควิธีในการทำงานเอง					
3	วิธีสอนศิลปศึกษา คือ การสอนที่ยึดเนื้อหาทฤษฎีทาง ศิลปะเป็นหลักในการสอนอย่างเคร่งครัด					
4	วิธีสอนศิลปศึกษา คือ การสอนที่เน้นให้นักเรียนใช้ ความคิดแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะที่ปฏิบัติงาน					
5	การสอนศิลปศึกษาศุควรสร้างจิตทุกขั้นตอนตามกิจกรรม ที่ระบุไว้ในบทเรียน					
6	การสอนศิลปศึกษาศุควรกระตุ้นความคิดให้นักเรียนได้ แสดงความรู้สึกของตนเองออกมาในผลงานให้มาก					
7	การสอนศิลปศึกษาศุควรให้ความสำคัญในการระดม ความคิด แนวทางการแก้ปัญหาตามกิจกรรมบทเรียน					
8	การสอนศิลปศึกษาศุควรอธิบายแนะนำให้นักเรียนได้ เข้าใจ ภาพรวมในผลงานที่มีการใช้องค์ประกอบศิลป์ อย่างถูกต้อง					

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
		5	4	3	2	1
	2.2.5 สื่อการสอน					
1	สื่อการสอนศิลปะ ควรสามารถใช้กระตุ้น ความคิด ความรู้สึก และจินตนาการของผู้เรียนได้ดี					
2	สื่อการสอนศิลปะ ควรสนับสนุนให้เกิดความรู้ ความ เข้าใจในทฤษฎีทางศิลปะ					
3	สื่อการสอนศิลปะ ควรสามารถทำให้นักเรียนเกิด อารมณ์และความรู้สึกคล้อยตามได้					
4	สื่อการสอนศิลปะ ควรสร้างแรงบันดาลใจให้ผู้เรียนได้ แสดงจินตนาการ ความรู้สึกในผลงาน					
5	สื่อการสอนศิลปะที่ดี ควรเป็นวัสดุและของจริงจาก ธรรมชาติ ที่สามารถใช้เป็นแบบอย่างได้ชัดเจน					
6	สื่อการสอนศิลปะที่ดี ควรมีพื้นฐานการสร้างจากหลัก การทางศิลปะ					
7	สื่อการสอนศิลปะ ควรทำให้ผู้ใช้มีแนวทางความรู้ในการ แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในขณะที่ทำการสอน					
8	สื่อการสอนศิลปะ สามารถใช้เป็นแบบที่ทำให้ผู้เรียน ลอกเลียนแบบได้ง่าย					

ข้อที่	ข้อความ	ระดับความคิดเห็น				
		เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง
		5	4	3	2	1
1	2.2.6 การวัดและประเมินผล ผลงานที่มีคุณค่า วัดได้จากความพึงพอใจของผู้ชมที่แสดงออก					
2	ผลงานที่มีคุณค่า ต้องสามารถถ่ายทอด อารมณ์ความรู้สึก					
3	ผลงานที่มีคุณค่า คือผลงานที่สร้างได้ถูกต้องตามหลักองค์ประกอบทางศิลปะ					
4	ผลงานที่มีคุณค่า ต้องสามารถแสดงรายละเอียดได้เหมือนจริง					
5	การวัดและประเมินผลศิลปะ ควรให้ความสำคัญกับการแสดงออกทางอารมณ์และความรู้สึก					
6	การวัดและประเมินผลศิลปะ ควรให้ความสำคัญกับความรู้สึกที่เกิดขึ้นกับผู้ชมผลงาน					
7	การวัดและประเมินผลศิลปะ ควรให้ความสำคัญกับความเข้าใจทฤษฎีและองค์ประกอบทางศิลปะ					
8	การวัดและประเมินผลศิลปะ ควรให้ความสำคัญกับความสามารถในการลอกเลียนแบบได้เหมือนจริง					

ตอนที่ 3

ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ
เกี่ยวกับ

การนำแนวคิดทางการเรียนการสอนศิลปศึกษาไปใช้ในการปฏิบัติจริง

1. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับหลักสูตรศิลปศึกษาที่ใช้ในปัจจุบัน

.....

.....

2. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับสภาพและปัญหาของครูผู้สอนศิลปศึกษา

.....

.....

3. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับสภาพและปัญหานักเรียนที่เรียนศิลปศึกษา

.....

.....

4. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับสภาพและปัญหาในวิธีสอนศิลปศึกษา

.....

.....

5. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการใช้สื่อการสอนศิลปศึกษา

.....

.....

6. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในด้านการวัดและประเมินผลศิลปศึกษา

.....

.....

7. ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

ภาคผนวก ง

เอกสาร ข้อมูลสำคัญที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดทางปรัชญาทั่วไป (Philosophic Concepts)				การสอนศิลปะ และค่านิยม
ลัทธิปรัชญาทั่วไป	ภาววิทยา (Ontology)	ญาณวิทยา (Epistemology)	คุณวิทยา (Axiology) สุนทรียศาสตร์	
ลัทธิจิตนิยม (Idealism)	โลกของนามธรรม หรือจิต	ลัจจะหรือความจริง เป็นเรื่องของจิตที่ หยั่งรู้	สุนทรียะเป็น เครื่องสะท้อนถึง มโนคติ(จิตวิสัย)	ศึกษาผลงานทาง ศิลปกรรมชิ้นสำคัญ และที่มีชื่อ ฝึกให้ จดจำ ลอกเลียนแบบ ศิลปกรรมที่เป็นอมตะ
ลัทธิวัตถุนิยม (Realism)	โลกของวัตถุธรรม หรือรูปธรรม	ลัจจะหรือความจริง เป็นข้อเท็จจริงที่ สามารถสังเกต เห็นได้	เป็นเครื่องสะท้อน ให้เห็นธรรมชาติ ที่เป็นจริง	ศึกษาถึงลักษณะตาม แบบอย่างความงาม ทางธรรมชาติ ฝึกให้ ซาบซึ้งในธรรมชาติ ฝึกให้สร้างสรรค์ศิลป กรรมที่สะท้อนให้เห็น ธรรมชาติ
ลัทธิโทมัสนิยมใหม่ (Neo-Thomism)	โลกแห่งความเป็น จริง คือโลกแห่ง เหตุผล โลกแห่ง สัจและโลกของ พระเจ้าเป็นเจ้าของ	ความรู้ที่แท้จริงย่อม เป็นไปตามหลักเหตุ ผล และเป็นการหยั่ง รู้ความจริง	สุนทรียภาพที่ก่อให้เกิด การหยั่งรู้ทาง สร้างสรรค์(โดย อาศัยยิวคินัญญา)	ศึกษาให้หยั่งรู้ และ ประจักษ์ในสุนทรียรส ด้วยเหตุผล ฝึกให้ หยั่งรู้ในทางสร้าง สรรค์โดยสติปัญญา
ลัทธิประสบการณ์นิยม (Experimentalism)	โลกของประสบ การณ์	ความรู้ที่ถูกต้องคือ สิ่งที่นำมาปฏิบัติใน ชีวิตอย่างได้ผล	สุนทรียะไปตาม รสนิยมของคน ส่วนมากหรือ มหาชน	ให้มีส่วนร่วมใน กิจกรรม โครงการ ทางศิลปะ เน้น ประสบการณ์ทาง สุนทรียะ
ลัทธิอัตถิภาวนิยม (Existentialism)	โลกแห่งความคงอยู่ หรือมีตัวตนอยู่	ลัจจะเป็นเรื่องที่ มนุษย์แต่ละคน เลือกกำหนดขึ้นมา	ความงามไม่ จำเป็นต้องเป็นไป ตามจารีตของ สังคม แต่เป็น เรื่องที่แต่ละคนจะ เลือกสร้างขึ้น	ฝึกฝนให้สร้างงาน ทางศิลปะตามแนว คิดของตนเอง อย่างเสรี

แนวคิดของปรัชญาการศึกษา (Educational Views)

คหปรัชญาการศึกษา	โรงเรียน	ผู้สอน	ครู	หลักสูตร	วิธีสอนและวิธีสอน	เนื้อหาวิชาและสิ่งตก
ปฏิฐานนิยม (ESSENTIALISM) เป็นสถาบันของรัฐ วิชาวัฒนธรรม แต่เน้นสภาวะ แนวคิดทาง จิตตคติ และ ศัญลักษณ์	โรงเรียนเป็น หอดูวัฒนธรรม ความรู้ และ เน้นสภาวะทาง ธรรมชาติดและ สิ่งแวดล้อมทาง ภาวภาพ	ผู้สอนเป็นผู้ รับผิดชอบ จะสั่งสอนและ ครอบงำหรือที่จะ จริงจังทางสภาวะ ทางธรรมชาติ	ครูคือผู้ถ่ายทอด และรับผิดชอบต่อ ผลการเรียนรู้และ พฤติกรรม	เนื้อหาวิชาที่ เตรียมศึกษา ธรรมและจริย ธรรม (เคร่ง คาร)	วิชาพื้นฐาน วิชา บัญชา ให้คิด อธิบายเหตุผล ฝึกเรื่องมาใน อุดก	การศึกษาเพื่อ พัฒนาสังคม เพื่อให้เกิดความ ปรองดอง ปรองดอง ปรองดอง
พัฒนาการนิยม (PROGRESSIVISM) โรงเรียนเป็น แหล่งพัฒนา ภาวของบุคคล บุคคล ให้เด็ก แลละเรียน แลละเรียน	โรงเรียนเป็นผู้ รับผิดชอบ มีสภาวะทาง ธรรมชาติ ผู้สอนเป็นผู้ รับผิดชอบ	ผู้เรียนเป็นผู้ รับผิดชอบ เรียนรู้อย่าง ธรรมชาติ	ครูเป็นผู้กระตุ้น และชี้แนะ ให้นักเรียน รับผิดชอบ	เนื้อหาวิชาที่ ครอบคลุม ครอบคลุม ครอบคลุม	ให้นักเรียน รับผิดชอบ รับผิดชอบ รับผิดชอบ	การศึกษาเพื่อ พัฒนาสังคม เพื่อให้เกิดความ ปรองดอง ปรองดอง ปรองดอง
อัตถิภาวะนิยม (EXISTENTIALISM) โรงเรียนเป็น แหล่งพัฒนา ภาวของบุคคล บุคคล ให้เด็ก แลละเรียน แลละเรียน	โรงเรียนเป็นผู้ รับผิดชอบ มีสภาวะทาง ธรรมชาติ ผู้สอนเป็นผู้ รับผิดชอบ	ผู้เรียนเป็นผู้ รับผิดชอบ เรียนรู้อย่าง ธรรมชาติ	ครูเป็นผู้กระตุ้น และชี้แนะ ให้นักเรียน รับผิดชอบ	เนื้อหาวิชาที่ ครอบคลุม ครอบคลุม ครอบคลุม	ให้นักเรียน รับผิดชอบ รับผิดชอบ รับผิดชอบ	การศึกษาเพื่อ พัฒนาสังคม เพื่อให้เกิดความ ปรองดอง ปรองดอง ปรองดอง

(บรรณานุกรม, 2527)

ตารางแสดงการเปรียบเทียบทฤษฎีการสอนศิลปะศึกษาของอาเธอร์ เอฟแลนด์ (Arthur Efland)

	ทฤษฎีมีเมติก	ทฤษฎีแพรงเมติก	ทฤษฎีเอกซ์เพรสซิฟ	ทฤษฎีออยเจกทิฟ
ทฤษฎีจิตวิทยาพัฒนาการนิยม	<ul style="list-style-type: none"> -ศิลปะ เป็นการลอกเลียนแบบธรรมชาติ -การเรียนรู้คือการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม -พฤติกรรมเป็นสิ่งที่หามาได้ และได้รับการเปลี่ยนแปลงแก้ไขโดยอาศัยการลอกเลียนแบบ -การสอนต้องจัดหาแบบจำลองต่างๆไว้ให้เด็กลอกเลียนแบบ 			
ทฤษฎีจิตวิทยาปัญญานิยม		<ul style="list-style-type: none"> -ศิลปะ เป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งที่มีผลต่อผู้คิด -การเรียนรู้เป็นการรวบรวมประสบการณ์ -พฤติกรรมเกิดขึ้นจากการเรียนรู้ที่สั่งสมมา -การสอนต้องจัดหา/เตรียมปัญหาต่างๆที่...สามารถให้ประสบการณ์แก่นักเรียนได้ 		
ทฤษฎีจิตวิทยาจิตวิเคราะห์			<ul style="list-style-type: none"> -ศิลปะ เป็นการแสดงออกของอารมณ์ของศิลปิน -การเรียนรู้คือการตัดแปลงหรือทำให้จัดขึ้น -พฤติกรรมได้รับการจูงใจโดยความต้องการและความปรารถนาที่ซ่อนเร้นอยู่ -การสอนต้องจัดหา/เตรียมสิ่งแวดล้อมที่สามารถทะนุถนอมและปกป้องผู้เรียนได้ 	
ทฤษฎีจิตวิทยาเกสตัลท์				<ul style="list-style-type: none"> -ศิลปะ เป็นอิสระในตัวเอง -การเรียนรู้คือการค้นพบความแตกต่างทางโครงสร้างและการรวมกันเป็นอันหนึ่งอันเดียว -พฤติกรรมเป็นการเจาะลึกเข้าไปในส่วนต่างๆ -การสอนคือการฝึกหัดให้เกิดการเรียนรู้

ประวัติผู้เขียน

นายคำรณ หล้าเจริญสุข เกิดวันที่ 13 มิถุนายน พ.ศ. 2499 ที่อำเภอเมือง จังหวัดอุทัยธานี สำเร็จการศึกษาปริญญาตรีครุศาสตร์บัณฑิต สาขาศิลปศึกษา ที่วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา ในปีการศึกษา 2527 และเข้าศึกษาต่อในหลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เมื่อ พ.ศ. 2537 ปัจจุบันรับราชการที่โรงเรียนวัดอุดมรังสี เขตหนองแขม สังกัดกรุงเทพมหานคร

